

Ξενοφώντος Ελληνικά Βιβλίο 2, κεφ. 2, § 3-4

Ερμηνευτικά σχόλια, § 3-4

- ✓ «Μακρά τείχη» : Είναι τα τείχη που ένωναν την Αθήνα με τον Πειραιά.
- ✓ «οια εποίησαν Μιλησίους» : Το 416-415 π. Χ. οι Αθηναίοι κατέλαβαν τη Μήλο και σκότωσαν όλους τους άνδρες που συνέλαβαν. Τα παιδιά και οι γυναίκες πουλήθηκαν ως δούλοι.
- ✓ «και οια εποίησαν Ιστιαίας» : Το 445 π. Χ. οι Αθηναίοι κατέλαβαν την Ιστιαία (πόλη της Εύβοιας) και έδωξαν τους κατοίκους της.
- ✓ «και οια εποίησαν Σκιωναίους και Τορωναίους» : Η συμπεριφορά των Αθηναίων απέναντι στους κατοίκους αυτών των πόλεων της Χαλκιδικής ήταν όμοια σκληρή και απάνθρωπη, όπως εκείνη απέναντι στους Μηλίους.
- ✓ «και οια εποίησαν Αιγινήτας» : Το 434 π. Χ. οι Αθηναίοι έδωξαν τους Αιγινήτες από το νησί τους.

Γενικά σχόλια ενότητας

Ο Ξενοφώντας μας δίνει στην § 3 με τρόπο σαφή, κατανοητό, παραστατικό και δημοσιογραφικό τις αντιδράσεις των Αθηναίων ύστερα από τη ανακοίνωση της συμφοράς. Η έντονη συναισθηματική κατάσταση των Αθηναίων δηλώνεται με το μακροπερίοδο λόγο, το πολυσύνδετο σχήμα (Μηλίους τε... και... και... και).

Στην § 4, οι Αθηναίοι, βλέπουμε ότι την επόμενη ημέρα καταφέρνουν όχι μόνο να συνέλθουν αλλά και να δραστηριοποιηθούν για ν' αντιμετωπίσουν την κατάσταση.

Το πολυσύνδετο (τε... αποχωσαι... και... ευτρεπίζειν... και... επιστάναι.. και... παρασκευάζειν) είναι δηλωτικό της κρισιμότητας της κατάστασης αλλά και της δραστηριοποίησης της Εκκλησίας του Δήμου.

Λεξιλογικά σχόλια

- ✓ **επιστάναι** < του ρήματος εφίστημι, ομόρριζα : επιστάτης, ανάσταση, επαναστάτης, διάστημα, κατάσταση, ένσταση, σύσταση.

Γραμματικά σχόλια

- ✓ **αφικομένης** : μτχ αορ. β΄ , γένους θηλυκού, γενική ενικού, αορ. του ρήματος αφικνέομαι → αφικνούμαι.
- ✓ **πείσεσθαι** : απαρ. μέλλοντα του ρήματος πάσχω.

Εν. <u>αφικνούμαι</u>	πάσχω
Παρατ. <u>αφικνούμην</u>	έπασχον
Μελλ. <u>αφίξομαι</u>	πείσομαι
Αορ. β΄ <u>αφικόμην</u>	έπαθον
Παρακ. <u>αφιγμαι</u>	πέπονθα
Υπερσ. <u>αφιγμην</u>	επεπόνθειν

Συντακτικά σχόλια

Μετοχές

- ✓ **αφικομένης** : γενική απόλυτη, χρονική
- ✓ **παραγγέλλων** : τροπική, ονομαστική απόλυτη (συντακτική ανακολουθία)
- ✓ **πενθουντες** : αιτιολογική
- ✓ **νομίζοντες** : αιτιολογική
- ✓ **όντας** : επιθετική
- ✓ **κρατήσαντες** : χρονική

Απαρέμφοτα

- ✓ πείσεσθαι : ειδικό ως αντικείμενο στο «νομίζοντες».
- ✓ απογῶσαι...ευντρεπίζειν, εφιστάναι, παρασκευάζειν : τελικά ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα «έδοξεν».

Ασκήσεις:

- 1) Ερώτηση 8 του σχ. Βιβλίου σελ.27
- 2) Ερώτηση 9 του σχ. Βιβλίου σελ.27
- 3) Ποιος ήταν ο ρόλος της εκκλησίας του δήμου στην αρχαία Αθήνα;
- 4) πείσεσθαι, εποίησαν : Χρονική αντικατάσταση
- 5) πολύ, μάλλον, πολλούς : Να γραφεί ο αντίστοιχος τύπος στους άλλους βαθμούς.
- 6) α) Με ποιες λέξεις του κειμένου (3-4) συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής;
διανυκτέρευση:....., παροιμία:.....,
πρόσστιο:....., επάγγελμα:....., διασκευή:.....,
πάθος:....., σταθερός:.....

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α΄ στήλης με τη αντώνυμή της στη Β΄ στήλη. Δύο λέξεις της Β΄ στήλης περισσεύουν.

Α΄ ΣΤΗΛΗ

Β΄ ΣΤΗΛΗ

1. άφικνοῦμαι	α) άγρυπνῶ
2. μακρός	β) ὀλίγος
3. νύξ	γ) μέγας
4. κοιμῶμαι	δ) βραχύς
5. πολύς	ε) πλήρης
	στ) ἀπέρχομαι
	ζ) ἡμέρα

Καλό διάβασμα!